

Óbuda Egyetem
Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar
Anyagtudományi és Gyártástechnológiai Intézet

**Forgácsolás technológia
számítógépes tervezése I.**
BAGFS15NNC/NLC
01a - A gyártástervezés elvei

Dr. Mikó Balázs
miko.balazs@bgk.uni-obuda.hu.hu

A gyártástechnológia feladata

Elkészíteni a konstruktőr által megtervezett terméket

A gyártástervezés feladata

Megtervezni a termék gyártási folyamatát, valamint a szükséges dokumentációk előállítását.

A gyártástervezés nehézsége

Előgyártmány

Gyártási eljárások sorozata

Termék

A köztes állapotok száma tetszőleges

Különböző eljárásokkal létrehozható ugyanaz az állapotváltozás

Ugyanaz az eljárás többféle állapotot eredményezhet a paraméterek függvényében

Az eljárások környezetfüggők

Szintetizálás

Technológiai tudás

HOGYAN GYÁRTANI

HOGYAN TERVEZNI

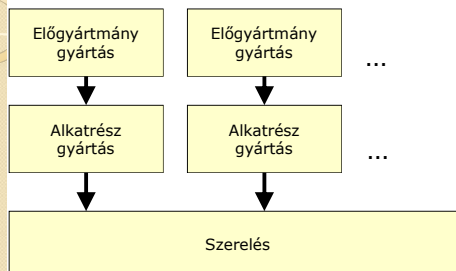
Alapfogalmak, definíciók

Gyártási folyamat: azon tevékenységek összessége, melynek folyamán egy anyagból alakjának és tulajdonságainak megváltoztatásával tervszerűen ipari termékeket állítanak elő.

7

A gyártási folyamat elemei

8

Gyártási eljárások

Előgyártás	Alkatrészgyártás	Szerelés
Öntés	Forgácsolás	Egyesítés
Hegesztés	Köszörülés	Beszabályozás
Sajtolás	Szakraforgácsolás	Felületkikészítés
Kivágás	Bevonatolás	Konzerválás
Darabolás	Hőkezelés	Csomagolás
↓	↓	↓
Előgyártmány	Alkatrész	Termék

9

Alapfogalmak, definíciók II.

Művelet: a gyártási folyamat önmagában befejezettnek tekinthető, megszakítás nélkül végzett szakasza.

A művelet a gyártási folyamat tervezési és szervezési egysége, amely több *műveletelemből* áll.

Forgácsolástechnológiában műveletnek nevezzük az egy gépen, egy felfogásban végrehajtott magmunkálások összességét.

Műveletelem: a művelet különválasztható és külön elemezhető, tervezhető eleme.

Forgácsolástechnológiában az egy számszámmal geometriailag és technológiailag összefüggő ráhagyási alakzat eltávolítását nevezzük műveletelemnek.

10

Alapfogalmak, definíciók III.

Állapot: a munkadarab, felületelem, vagy felületelem csoport készütségének meghatározására szolgál. Megkülönböztethető állapotok: nyers állapot, közbeni állapot, pillanatnyi állapot, kész állapot.

Állapotjellemzők: az állapotot minőségileg számszerűen leíró paraméterek:

- anyagtulajdonsági
- geometriai
- méret (IT)
- alak (egyenesség, síklapúság, körkörösség stb)
- helyzet (párhuzamosság, merőlegesség, egytengelyűség stb.)
- mikropontosság (Ra)

11

Alapfogalmak, definíciók IV.

Állapotváltozás: az állapotjellemzők megváltozásának folyamata.

Nyers állapot: a gyártási folyamat megkezdése előtti állapot.

Közbeni állapot: az egyes műveletek közötti állapot.

Pillanatnyi állapot: a gyártási folyamat tetszőleges pillanatában fennálló állapot.

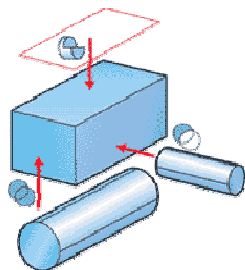
Kész állapot: a gyártási folyamat befejezése utáni állapot.

12

Alapfogalmak, definíciók V.

Felületelem: az alkatrész geometriai építőeleme.

Felületelem csoport: az alkatrész felület elemeinek geometriailag és technológiailag összefüggő csoportja.

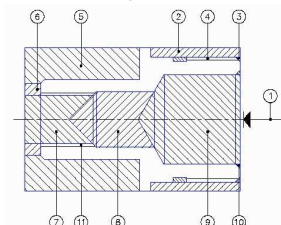

13

Alapfogalmak, definíciók VI.

Megmunkálási igény: a felületelem csoport nyers és kész állapota közti különbség.

Ráhagyási alakzat: az alkatrész nyers és kész állapota közti geometriai különbség.

14

A gyártástervezés szintjei

15

Előtervezés

➤ A konstrukció technológiai bírálata

- Szerelhetőségi elemzés
- Gyárthatósági elemzés (globális, lokális)

➤ Gyártástervezési részfolyamatok előkészítése

- Az előgyártmány gyártási, az alkatrészgyártási és a szerelési folyamat elemzése
- Gyártás / beszerzés döntés támogatása
- Előgyártmány választás
- Vázlatos technológiai elemzés

➤ Idő- és költségbecslés

16

Műveleti sorrendtervezés

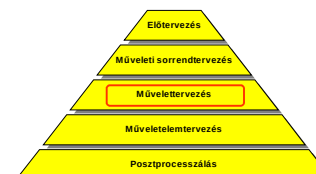
- A megmunkálási igények és módok meghatározása
- A megmunkálási bázisok kijelölése
- A szerszámgépek és készülékek kiválasztása
- A műveletek behatárolása
- A műveletek sorrendjének meghatározása

17

Művelettervezés

- Műveletelemek tartalmának és sorrendjének meghatározása
- Szerszámok kiválasztása
- Szerszámrendelési terv készítése

18

Műveletelem tervezés

- Szerszám pályák meghatározása
- Forgácsolási paraméterek meghatározása

19

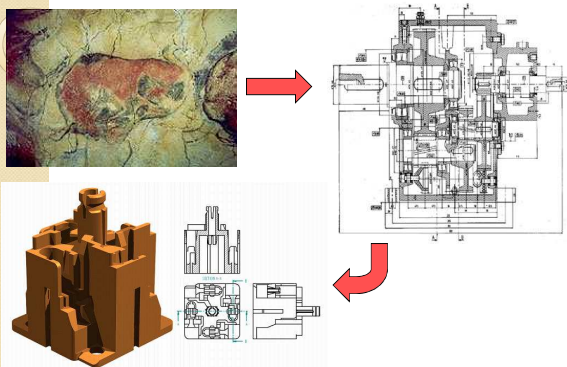
Posztprocesszállás (illesztés)

- A tervezési eredmények illesztése az adott géphez, vezérléshez
- A gyártási dokumentáció elkészítése

20

Termékrepresentáció

21

CAD

Parametrikus testmodellezés

A modellt testek
összeépítésével
hozzuk létre.

Az építőelemek kapcsolata és
geometriai mérete szabadon
változtatható.

22

Alaksajátosságok – Feature-ök

Feature - építőelemek

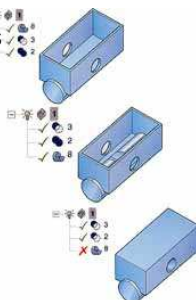
Általános hasáb

Hozzáadás

Általános forgástest

Kivonás

Élletörés
Éllekerekítés
Furat
Oldalferdeség
Borda
Vékony fal
Mintázat

23

CAD modulok

Alapmodulok: Alkatrész
modellezés
Szerelés
Rajzkészítés

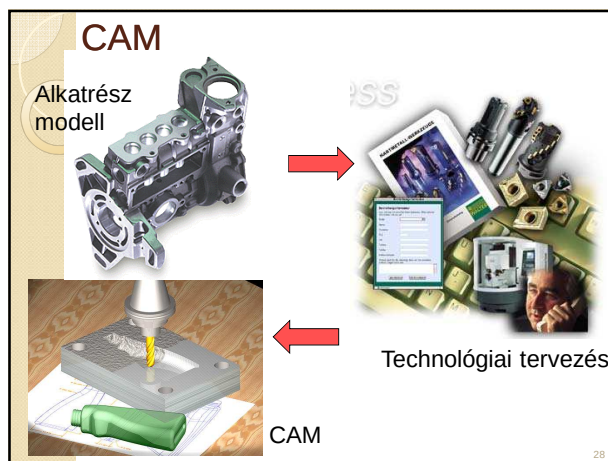
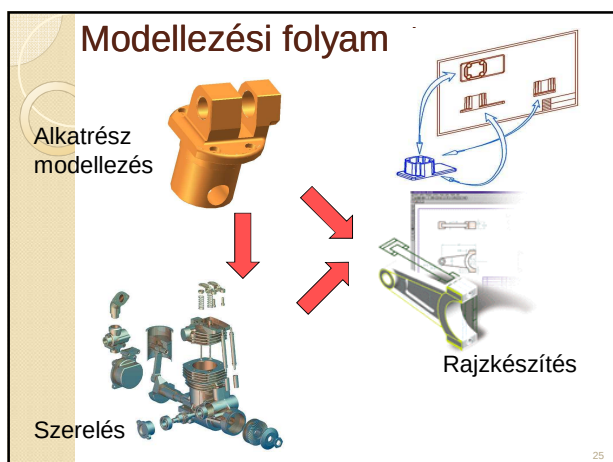
Kiegészítő modulok:

Lemezalkatrész tervező
Szerszámtervező
Csőhálózat és kábel tervező
Fröccsöntés analízis
Stb.

Mozgás szimuláció
Elemkönyvtárak
Realisztikus megjelenítés

24

Előkészítés

A CAM rendszertől függetlenül:
Technológiai terv elkészítése

A CAM rendszeren belül:

- Alkatrész-geometria megadása
- Előgyártmány definiálása
- Készülék elemek megadása
- Egyéb geometriai elemek definiálása

29

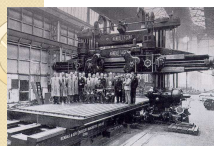
CAM modulok

- Esztorgálás
- 2+½ D marás
- 3D marás
- 5D marás
- Huzalszakra
- Mérés
- ...

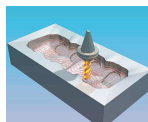
- Ütközésvizsgálat
- Grafikus szimuláció
- Szerszámadatbázis
- NC program generátor
- Posztprocesszor szerkesztő

30

CAM ciklus

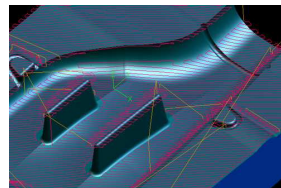
1. Szerszám gép definiálás
2. Szerszám definiálás
3. Mozcsciklus választás
4. Paraméterek megadása
5. Geometria kijelölése
6. Szimuláció
7. NC program generálás

31

Mozgásciklusok

Síkmarás
 Horonymarás
 Profilmarás
 Zsebmarás
 Fúrás
 3D nagyolás
 3D simítás
 Maradékanyag eltávolítás
 5D nagyolás
 5D simítás
 Gyorsmarási ciklusok
 Speciális mozgásciklusok

32

CAM rendszerek

33